

Handläggare
Tove Heder
Telefon: 08-50814367

Till
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd 2023-08-24

Remiss av ersättningsnivåer bostad med särskild service (LSS)

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2023/340

Förvaltningens förslag till beslut

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

En översyn av stadens nuvarande nivåbedömningsmodell och ersättningssystem inom bostad med särskild service (LSS) genomfördes under 2022. Utifrån översynen har kommunstyrelsen tagit fram ett förslag på nya ersättningsnivåer.

Förslaget innebär att antal nivåer i nuvarande ersättningssystem för bostad med särskild service (LSS) minskas från sju (gruppbostad) och åtta (servicebostad) till fem. Ersättningen föreslås öka i de lägsta nivåerna och minska i de högsta.

Förvaltningen ställer sig positiv till att kommunstyrelsen tagit fram ett förslag för nya ersättningsnivåer inom bostad med särskild service (LSS) utifrån dagens förutsättningar. Förvaltningen ser även positivt på att ersättningsnivåerna föreslås bli färre i antal och att ersättningen i de lägsta nivåerna föreslås höjas.

Däremot kan förvaltningen se att det trots nya ersättningsnivåer kan bli fortsatt svårt att verkställa beslut på boenden som inte är upphandlade av staden inom ramen för lagen om valfrihet (LOV) utan att förvaltningens budget påverkas negativt.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bakgrund

En översyn av stadens nuvarande nivåbedömningsmodell och ersättningssystem inom bostad med särskild service (LSS) genomfördes under 2022. Utifrån översynen har kommunstyrelsen tagit fram ett förslag på nya ersättningsnivåer, med målet att minska

antalet nivåer och att på ett bättre sätt balansera den enskildes behov. Även en beräkning av grundbemanning inom bostad med särskild service LSS föreslogs för att jämföra med stadens lägsta ersättningsnivåer.

Förslaget har skickats på remiss till stadsledningskontoret, socialnämnden, stadens stadsdelsnämnder, Attendo, Bambi ekonomisk förening, Famna, Främja, Frösunda, Misa, Nytida, Omsorgshuset och Utvecklingspedagogik för yttrande.

Remissvaret ska ha inkommit till kommunstyrelsen senast den 19 september 2023.

Ärendet

Bakgrunden till att ändra nivåerna i ersättningssystemet är bland annat att nuvarande system är flera år gammalt och målgruppen har förändrats över tid, varav det finns behov av att anpassa ersättningen utifrån dagens förutsättningar.

Nuvarande system

Nuvarande resursfördelningssystem och tillhörande relation mellan ersättningsnivå och resursbehov infördes 2010, och har sedan dess varit oförändrat. Det som har förändrats är storleken på schablon och peng vilka fastställs årligen i samband med kommunfullmäktiges budget.

Som grund för nuvarande ersättningsnivå ligger ett särskilt bedömningsinstrument som bedömer den enskildes behov och det stöd som ges. Där omfattningen av det stöd som den enskilde bedöms vara i behov av översätts till olika ersättningsnivåer per dygn för service- och gruppbofastad samt till en schablonersättning för stadens stadsdelsnämnder.

Inom insatsen *gruppbofastad* finns i dagsläget sju ersättningsnivåer, där nivå ett innefattar lägst behov av stöd och därmed ger lägst ersättning och nivå sju innefattar stort stödbehov och därmed ger högst ersättning. Inom insatsen *servicebofastad* finns det i dagsläget åtta ersättningsnivåer enligt samma princip.

Översyn av ersättningsnivåer

Under 2022 genomförde stadsledningskontoret och socialförvaltningen en översyn av stadens nuvarande nivåbedömningsmodell och ersättningssystem. I samband med översynen gjorde Sweco en kompletterande utredning. I översynen och den kompletterande utredningen framkom bland annat:

- Att den samlade ersättningen totalt är tillräcklig.
- Att ersättningen är för låg i de lägsta nivåerna för att kunna täcka kostnaderna för en grundbemanning.

- Att viktigt motivationsarbete inte ryms i de lägsta nivåerna
- Att behovet av motiverande stöd är stort, framförallt för personer med högfungerande autism, en målgrupp som ökat under senare år.
- Att ersättningarna kan omfördelas, de lägsta ersättningsnivåerna kan höjas och de högre nivåerna sänkas.
- Att staden har fler ersättningsnivåer i jämförelse med många andra kommuner.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen fick utifrån översynen uppdrag i budget 2023 att i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram ett förslag på nya ersättningsnivåer inom bostad med särskild service (LSS), med målet att minska antalet nivåer och att på ett bättre sätt balansera den enskildes behov.

Det som nu föreslås är att:

- Antalet nivåer minskas från sju respektive åtta till att vara fem till antalet inom både service och gruppbostad.
- Ersättningen i de lägsta nivåerna ökar och i de högsta nivåerna så föreslås ersättningen minska.
- Ersättningen för barnboenden är oförändrad.
- Den ersättning som utgår för ett fåtal personer som har mycket speciella behov med krav på hög bemanning, den så kallade särskilda redovisningen föreslås vara oförändrad.
- Den nya ersättningsmodellen börjar gälla från 1 januari 2024.

Förslagets konsekvenser

En ekonomisk jämförelse mellan de nuvarande och de föreslagna ersättningsnivåerna har genomförts. Det konstateras att föreslagna ersättningsnivåer påverkar både utförarnas totala budget och stadsdelsnämndernas tilldelade budget relativt lite.

Då en sammanläggning av nivåer och en omfördelning mellan låga och höga nivåer görs så kan vissa stadsdelsnämnder påverkas mer negativt än andra. De stadsdelsnämnder som har förhållandevis många personer som bor på gruppbostad i nuvarande nivå 5 och 7 och personer som bor på servicebostad med nuvarande nivå 6 och 8 kan påverkas negativt av det föreslagna ersättningssystemet.

Då antalet nivåer föreslås minska så behöver nya beställningar göras i Paraplysystemet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning Social omsorg vuxen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till att kommunstyrelsen tagit fram ett förslag för nya ersättningsnivåer inom bostad med särskild service (LSS) utifrån dagens förutsättningar. Förvaltningen ser även positivt på att ersättningsnivåerna föreslås bli färre i antal.

Vidare instämmer förvaltningen i att ersättningen i dagsläget är för låg i det lägsta nivåerna för att kunna täcka kostnaderna för en grundbemanning varpå det är positivt att dessa ersättningsnivåer föreslås höjas. Däremot kan förvaltningen se att det trots nya ersättningsnivåer kan bli fortsatt svårt att verkställa beslut på boenden som inte är upphandlade av staden inom ramen för lagen om valfrihet (LOV) utan att förvaltningens budget påverkas negativt.

De föreslagna ersättningsnivåerna skulle motsvara behovet om förvaltningen hade kunnat verkställa samtliga beslut inom LOV, men i dagsläget råder fortsatt brist på LSS bostäder inom staden. Särskilt saknas boenden med vissa inriktningar av boenden inom LOV-avtalet, vilket försvårar möjligheten att avhjälpa vissa målgruppers behov. Inom förvaltningen finns ett flertal personer som har en låg ersättningsnivå utifrån sin funktionsnedsättning men som i dagsläget behöver placeras utanför LOV.

Jämställdhetsanalys

Inom förvaltningens bostäder med särskild service enligt LSS utgörs de boende av cirka 37 procent kvinnor och 63 procent män. I dagens ersättningssystem återfinns båda könen inom alla ersättningsnivåer i likhet med den allmänna procentuella fördelningen, förutom i den högsta nivån där männen är betydligt fler.

Utifrån de nya föreslagna ersättningsnivåerna kommer ersättningen bli lägre för de brukare som är mest personalkrävande, vilka främst är män med autism, utvecklingsstörning och beteendeproblematik. Risken som förvaltningen kan se med detta är att det kan komma att bli än svårare att placera dessa brukare inom ramen för LOV vilket kan komma att leda till fler kostsamma individuella avtal. Fokusområde 7.3 i *Program för ett jämställt Stockholm 2018-2022* framhåller att stadens verksamheter ska vara utformade så att de möter kvinnors och mäns behov på likvärdiga villkor.

Förslag

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör
Enskede-Årsta-Vantör
stadsdelsförvaltning

Veronica Starck
Avdelningschef
Enskede-Årsta-Vantör
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Föreslagen modell för ersättningsnivåer, bostad med särskild service LSS

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Carstorp, Stadsdelsdirektör	2023-08-21
Veronica Starck, Avdelningschef	2023-08-17